

POSITION PAPER RONDETAfel COMMISSIE DIGITALE ZAKEN 28 SEPTEMBER

Op 28 september organiseert de commissie voor Digitale Zaken een rondetafelbijeenkomst. De Unie van Waterschappen informeert u graag over het belang van digitalisering en de digitale transformatie voor de waterschappen en enkele zaken waar de waterschappen bij de realisatie tegenaan lopen.

Belang digitalisering / digitale transformatie

Steeds vaker biedt digitalisering slimme oplossingen voor waterbeheer. Zo gebruiken de waterschappen satellietbeelden en sensoren om beter te anticiperen op mogelijke problemen en zetten sommige waterschappen drones in voor dijkinspecties.

Digitalisering is een elementair onderdeel van de bedrijfsvoering van de waterschappen, het gaat om informatiemanagement. De hele overheid maakt deze digitaliseringslag door, waarbij de waterschappen allerlei bijzondere aspecten hebben, zoals de rioolwaterzuiveringsinstallaties, dijken en gemalen. Dat levert veel gegevens op. Die data worden door de waterschappen ontsloten en gedeeld. Denk hierbij aan ons rioolwateronderzoek (big brown data) die voor het Coronadashboard worden gebruikt of de waterstanden in waterlopen waar de boeren dankbaar gebruik van maken.

Digitalisering / digitale transformatie is geen keuze meer en staat bij de waterschappen prominent op de bestuurlijke agenda. Zonder digitalisering en de digitale transformatie zijn de grote opgaven rondom klimaat, energietransitie etc. niet te realiseren.

Als 1 overheid aan de slag

Tegelijkertijd zien de waterschappen een toenemende afhankelijkheid van een goed functionerende ICT-infrastructuur en -dienstverlening waardoor Ze kwetsbaar zijn voor aanvallen van buitenaf (cybercrime). Dit gevaar is niet denkbeeldig, want elke dag vinden er wel duizend cyberaanvallen bij een waterschap plaats, zoals secretaris-directeur Piet Sennema van waterschap Aa en Maas onlangs in [Binnenlands Bestuur](#) aangaf. Om zowel de kansen van digitalisering en de digitale transformatie te grijpen als de risico's en bedreigingen het hoofd te bieden, zullen we als één overheid met onderwerpen als digitale dienstverlening, datagedreven werken, archivering, informatieveiligheid, privacy en ethiek aan de slag moeten.

Implementatie essentieel

Vanuit Brussel en Den Haag komt heel veel wet- en regelgeving met betrekking tot digitalisering op de waterschappen af. Denk aan de Single Digital Gateway verordening, Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), Wet open overheid (Woo), nieuwe Archiefwet, Wet hergebruik van overheidsinformatie (Who), Wet digitale overheid (Wdo), Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv), Wet elektronische publicaties (wep). Maar ook bijvoorbeeld de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en het Digitaal Stelsel van de Omgevingswet.

Nut en noodzaak van al deze wet- en regelgeving wordt uiteraard door de waterschappen onderschreven, maar ze vragen zich wel geregeld af of ze alles wel tijdig geïmplementeerd krijgen. Diverse wetten hangen nauw met elkaar samen en bij de implementatie wordt steeds een beroep gedaan op dezelfde capaciteit, waarbij het gaat om mensen op het gebied van privacy, dienstverlening, juridische zaken, ICT en informatieveiligheid.

Financiering en arbeidsmarkt

Als het om de digitalisering gaat, is het essentieel dat de overheid zich houdt aan de financiële afspraken die zijn gemaakt. De toezeggingen die zijn gedaan mogen niet achter de horizon zakken, daarvoor is dit te belangrijk.

Daarnaast vraagt de digitale transformatie andere kennis en nieuwe vaardigheden van onze mensen. We zijn voortdurend bezig met het vinden van nieuwe oplossingen en innovaties. In plaats van iemand die met een stok het waterpeil meet, is er nu behoefte aan dronepiloten en informatieveiligheidsexperts. Waterschappen hebben het in de praktijk vaak moeilijk om de juiste mensen aan te trekken, ze moeten ze soms uit het buitenland halen. Samenwerking binnen de overheid op het gebied van de arbeidsmarkt zien de waterschappen dan ook als zeer gewenst.

Verwachtingen Tweede Kamer

Ten aanzien van wet- en regelgeving verwachten de waterschappen dat de Tweede Kamer de voortgang van en de samenhang tussen nieuwe wetten scherp in de gaten houdt. Diverse hier genoemde wetten hebben vertraging opgelopen waardoor de implementatie bij de waterschappen erg onzeker en kostbaar wordt. Inmiddels worden we soms zelfs al ingehaald door Europese wet- en regelgeving, want in Europa is veel aandacht voor de kansen en bedreigingen van digitalisering / digitale transformatie.

Daarnaast dient de Tweede Kamer de uitvoerbaarheid voor de waterschappen in de gaten te houden. Voor nieuwe wet- en regelgeving mag een uitvoeringstoets nooit ontbreken. Hierin kunnen randvoorwaarden als voldoende financiële middelen en capaciteit meegenomen worden evenals de samenhang met andere wet- en regelgeving.

Een financieel arrangement en implementatieondersteuning zullen helpen om de implementatie van wet- en regelgeving te versnellen en zodoende de digitalisering / digitale transformatie bij de waterschappen te bevorderen.

Voor meer informatie:

Tessa Maas

06 - 5138 2490

tmaas@uvw.nl